

מכון להוצאה הרשה ומפוארת של ספרי מהרא"ל בינין זיע"א

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

הארי החזק

פנינים נפלאים מתורתו של

המהרא"ל בינין

הגאון הביאריה לייב צינץ זיע"א מפלאצק

גיליון שע"ג, פרשת שלח תשפ"ו

הבטחת רבינו, מי שישתדל בהדפסת ספריו יהיה לו המזכה למזין

הכוונה הנסתר של המרגלים בהזכירם את שם 'עמלק'

עמלק יושב בארץ הנגב (יג, כט).

משום מה הזכירו המרגלים את מקום מושבו של עמלק?

אלא אפשר לומר, שגם בכך היה משום הוצאת דיבת הארץ. הנגב היה החלק הגרוע שבארץ ישראל, ונקרא שמו "נגב", לפי שהוא מנוגב ויבש.

והנה דרך העולם היא, שכאשר יושב עם אחד במקום גרוע, והשני במקום מובחר ומשובח, מתעוררת הקנאה וגורמת לריב ולמלחמה. אם כן, בוודאי אילו יכול היה עמלק, היה יוצא למלחמה וכובש מידי הכנענים את ארץ כנען והופך אותה לנחלתו, ואם כן מדוע לא עשה זאת?

אין זאת אלא מפני שהיו הכנענים חזקים וגיבורים מן העמלקים, והיה עמלק ירא מפניהם וחושש לצאת למלחמה כנגדם.

ולכך התכוונו המרגלים באומרם 'אם מן העמלקים אנו יראים וחוששים', על אחת כמה וכמה שעלינו להתירא מפני הכנענים אשר עמלק עצמו - 'היושב בארץ הנגב' - ירא מפניהם.

מלא העומר

אזהרה מיוחדת ליושבי ביהמ"ד

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם (טו, לו).

בפסוק שלפנינו נזכר 'הלב' קודם העיניים, וחז"ל חשבו את העין קודם, 'העין רואה והלב חומד'.

ואפשר לומר הכוונה, כי ישנן שתי כתות של בני אדם, כת א' אנשים מעורבים בין הבריות שעוסקים במשא ומתן, עליהם נאמר עין רואה ולב חומד - קודם רואה ואחר כך חומד. כת ב' אנשים היושבים בבתי מדרשות ועוסקים בתורה, אותם מסית היצה"ר מקודם לצאת מן ה'ד' אמות של הלכה, וטענתו בפיו כי ביושבם כלואים בביהמ"ד אף אם אינם חוטאים אין שחרם גדול, אבל בצאתם מביהמ"ד ובעיניהם יראו דברים שונים ויתגברו על יצרם שלא לחטוא, אז יגדל שחרם. ועליהם נאמר "ולא תתורו" קודם "אחרי לבבכם" שמייעץ אתכם לילך ולראות ואחר כך יפתה אתכם ללכת "אחרי עיניכם" ולזנות אחריהן.

מלא העומר

שניים שעשאוהו פטורים

ויקרתו משם זמורה... וישאָהוּ במוט בשנים... (יג, כג).

מפני מה "בשניים"?

שכן אמרו חז"ל על המרגלים ש"הלכו גם בשבת". נשאלת איפוא השאלה: ניחא, שראו היתר לעצמם לעבור על איסור מדרבנן; אבל כיצד התיירו לעצמם להיות נושאים משא בשבת, והרי איסור דאורייתא הוא "אב מלאכה"?

והתירוץ הוא: וישאָהוּ במוט בשנים, והדין הוא - "שניים שעשאוהו פטורים".

מלא העומר

עצתם הנסתר של המרגלים - שכאילו מעלימים הם מהציבור את כל האמת

וילכו ויבאו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל... ויספרו לו (יג, כו-כז).

פתח בלשון רבים: "וילכו ויבאו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל" וסיים בלשון יחיד "ויספרו לו".

ונראה, שחפשו המרגלים תחבולות כדי להוציא את דיבת הארץ. מה עשו, את שבחיה של ארץ ישראל אמרו ברבים, לעיני כל, ואילו את הגנאי לא הזכירו כלל ברבים, אלא עשו עצמם כמסתירים ומסתירים איוה שהם פטורים חסויים, כאילו אינם רוצים לגלות את האמת להמון העם.

לאמיתו של דבר, מרמה היתה בליבם. בדרך זו חפצו הם שירגישו העם שמעלימים מהם דבר מה, וכך יגבר פחדם.

מלבד זאת כך דרכם של בעלי לשון הרע, שמראים את עצמם כאילו נמנעים הם מלדבר גנאי, כדי שכן יתקבלו דבריהם כנכוחים.

מסיבה זו באו אל משה לבדו, שלא ישמע העם את דבריהם. אך בראותם זאת, שפטו ישראל כי דבר סתר טמון כאן, שמעלימים ומסתירים אותו מפניהם, ונמס לבב העם עד מאד.

מלא העומר

פניני דרוש

את כל הראשיות יש לתת לה'

ראשית ערסתכם חלה תרימו תרומה (טו, כ).

רבי עזריה פיג'ו בספר 'בינה לעיתים' מפרש שאת כל הראשיות יש לתת לה'. כך מצווה התורה על הפרשת חלה - "ראשית עריסותיכם תרימו תרומה לה" (במדבר טו, כ), וכך גם על הבאת ביכורים - "ולקחת מראשית כל פרי האדמה" (דברים כו, ב). בדומה לכך, על האדם להקריב לה' גם את ראשית ימיו, שהם ימי בחרותו, ולהקדישם לתורה ולעבודת ה'.

על פי דבריו, יש לפרש את הכתובים בספר תהלים (לח, ג-ה): "כי חצִיךְ נָתַתוּ בִי ונתַנְתָּ עָלַי יְדֶךָ. אֵין מַתֵּם בְּבִשְׂרֵי מִפְנֵי וְעַמְךָ אֵין שְׁלוֹם בְּעַצְמֵי מִפְנֵי חֲטָאתֵי. כִּי עֲוֹנֹתַי עָבְרוּ רֵאשִׁי כְּמִשָּׂא כֶבֶד יְכַבְּדוּ מִמֶּנִּי".

לכאורה, לשון הכתוב "כִּי עֲוֹנֹתַי עָבְרוּ רֵאשִׁי כְּמִשָּׂא כֶבֶד יְכַבְּדוּ מִמֶּנִּי" טעונה ביאור: כיצד העוונות צפים מעל הראש, ומה פשר הדימוי "כמשא כבד"?

אולם על פי האמור יש לומר, שעל כך מתוודה המשורר: "כי עוונותי עברו ראשי" - בימי הבחורות, שהם ימי ה'ראשית' שלי, חטאתי ומילאתי

ימים אלו בעוונות. ואף אם ארצה כעת לשוב בתשובה, והלא הקב"ה לעולם אינו נועל דלתי תשובה, ברם "כמשא כבד יכבדו ממני" - עתה כשהזקנתי, הריני קץ קץ כבר בתאוות העולם הזה ועשייתן היא עלי כמשא, ולפיכך התשובה אינה מקובלת ושלמה כל כך. שכן אדם השב משהזקין ונחלשו תאוותיו, אין בתשובתו הוכחה ניצחת ששב מחמת יראה ואהבת ה', אלא ייתכן ששב משום שכבר קץ בתאוות מחמת זקנתו, ואין זו התשובה המעולה.

וכך מתפרשת גם תחילת המזמור: "כי חצִיךְ נָתַתוּ בִי ותַנַּחַת עָלַי יְדֶךָ אֵין מַתֵּם בְּבִשְׂרֵי מִפְנֵי זַעֲמֶךָ". כלומר, המשורר מבקש מהקב"ה שלא ייסרו על חטאיו; שכן אם יהיה בעל ייסורים, שוב כשישוב בתשובה לא תהיה תשובתו מעולה כל כך, שהרי עתה, בעודו מתייסר, ממילא נחלש ומתבטל ממנו כוח התאוה ואין בו חשק לחטוא. וכיוון שבתנאים אלו התשובה אינה שלמה כל כך, הרי "אין שלום בעצמי מפני חטאתי" - שכן היא לא נמחתה לגמרי. משום כך הוא ממשיך ואומר "כי עוונותי עברו ראשי", כפי שנתבאר.

קומץ המנחה (דרוש לשבת שובה)

חדש!

ניתן לשמוע בכל שבוע דבר תורה מרבנו המהרא"ל צינץ על פרשת השבוע,

מפי המשפיע הרב הגאון רבי ברוך שוורץ שליט"א 08-8648989 שלוחה 5 מרבני המכון ומו"ץ באוצר הפוסקים

פניני המהרא"ל על פרקי אבות

- פרק ג' -

מצוות שעשה, כי עיקר עבודתו בעולם הייתה שלא לשמו. זהו מה שהזהיר התנא ואמר: דע! כי על כל מעשיך תיתן את הדין, ואף יערכו עמך חשבון.

המתיקות שאחרי ההתנגדות

חביבין ישראל שנתן להם כלי חמדה, וכו' (פ"ג משנה יד).

התורה היא כלי חמדה, ואין לשאול, אם היא אכן כלי חמדה, מדוע סירבו ישראל לקבלה בתחילה עד שכפה עליהם הקב"ה הר כגיגית? שהרי באמת הכול בה נחמד ונעים, אלא שעם ישראל טרם ידע את מעלתה, ולכן סירב לקבלה. רק לאחר שקיבלו את התורה, למדו להכיר במעלתה ולשמוח בה.

זהו ההסבר להמשך מאמר המשנה: "חֲבֵיבִין יִשְׂרָאֵל יִתְּנָה נִוְדַעַת לְהֵם" - שכן רק מחמת החיבה היתרה מאת ה' זכו ישראל לקבל את התורה למרות שסירבו לה בתחילה, ורק אז נודע להם גודל מתיקותה.

ויש לבאר זאת כך, בהיות בני ישראל במצרים, בשבי ובגלות, נדמה היה להם כי העיקר הוא ההליכה אחר ההבל הגשמי. מסיבה זו, קבלת עול של תרי"ג מצוות - אף שהן גורמות אושר ושכר רוחני עד אין קץ - הייתה קשה עליהם מאוד.

שהרי כל מצוותיה של התורה מעדנות את הנפש והגוף. כך למשל, אסור לאכול מאכלות אסורים, ואין לאכול לפני התפילה; התורה מצווה להתעטף בציצית ולהניח תפילין, שעליהם נאמר בזוהר שהמעוטר והמעוטף בהם יש לו דיוקן המלך! ולפני האכילה נוטלים ידיים, ונטילה זו גורמת לטהרה.

כך ישנן מצוות רבות שעשייתן גורמת לטהרת הגוף והנפש. אולם לפני קבלת התורה, כשבני ישראל היו עדיין אסורים בחבלי הגוף, הם לא חפצו בה, עד שכפה עליהם ה' הר כגיגית.

רק לאחר שקיבלו את התורה וקיימוה, או-אז ראו עד כמה היא עריבה ומתוקה למקיימיה, ונתברר להם שהיא אכן "כלי חמדה".

חשבון ההוצאות של שליח המלך

ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון (פ"ג מ"א).

התנא הזכיר "דין וחשבון", היות שעורכים עם האדם חשבון על הנאותיו בעולם הזה.

משל למה הדבר דומה, לסוחר ששלח שליח לרכוש עבורו סחורה משובחת וזולה בארץ רחוקה. בדרך, חנה השליח בכמה מלונות וסעד בכמה מסעדות כדי להחזיק את גופו, על מנת שיוכל למלא את שליחותו באופן הנאות.

לבסוף, כשחזר השליח הזה - שהיה פיקח ומוצלח - אל משלחו והסחורה המבוקשת בידיו, שמח המשלח לשלם את חשבון ההוצאות. הלא בלעדיהן היה השליח גווע ברעב וקופא מקור, ורק בזכות האוכל המשובח שאכל, והלינה הטובה אותה בחר לעצמו - הצליח בשליחותו.

אך כאשר השליח הוא טיפש ואינו מוצלח במיוחד, ולבסוף חוזר בידיים ריקות, הרי שהסוחר ששלחו סר וזעף: לא רק שאת הסחורה לא הביא, הוא אף גרם לו הוצאות מיותרות כשהתענג באכילה ושתייה.

אם ישאל השליח הטיפש את רעהו החכם: "הלא שנינו אכלנו ושתינו באותם מלונות ומסעדות, מדוע לך שילם הסוחר את חשבונותיך בנפש חפצה, ואילו עליי זעף ולא רצה לשלם לי כלום?"

ישיב לו הפיקח: "הלא כיוון שמילאתי את שליחותי ושבת עם סחורה ביד, נמצא שכל אכילתי ושתייתי בדרך היו לצורך המשלח. לא כן אתה ששבת בידיים ריקות - הרי שהתענגת לצורך עצמך בלבד".

והנמשל הוא, כי האדם הוא שליח של ה' יתברך לעובדו בעולם הזה בתורה ובמצוות. אם הוא פיקח וממלא אחר שליחותו, הרי שכששב אל אדוניו והסחורה בידיו, הוא נושא חן בעיניו שהרי מילא אחר דבריו. ולכן, גם על ההוצאות שהיו לו - מאכלו, משתהו והדאגה לגופו, שאת הכול עשה כדי שיוכל לעבוד את בוראו על הצד הטוב ביותר - על הכול ישולם לו בשכר רוחני שאין לו שיעור.

לא כן הטיפש, אשר לא עבד את בוראו ובילה את ימיו באכילה ושתייה. הרי שאת כל תענוגיו ינכו לו מהשכר שמגיע לו על אי-אלו

פניני ישועות

הסגולה שזירזה את האישורים בתעשייה האווירית

בבירוקרטיה סבוכה ומייגעת שעלולה להיגרר חצי שנה לפחות. אבנר, שחיפש דרך רוחנית "לעקוף" את הבירוקרטיה ולזרז את התהליך, החליט לפנות למכון הוצאת ספרי המהרא"ל צינץ זי"ע. הוא חתם על הוראת קבע בסך 180 שקלים לחודש, וביקש שזכות הדפסת ספרי הצדיק תעמוד לו כדי שבקשתו תאושר במהירות.

התוצאה השאירה גם אותו המום. ימים ספורים בלבד לאחר החתימה, אבנר התקשר נרגש למשרדי המכון: "אישרו לי!" הוא בישר בשמחה. "לעת עתה קיבלתי אישור לעבור למחלקה המבוקשת באופן זמני, בתקווה שהדבר יהפוך לקבוע בקרוב".

בשיחתו, הוא ביקש ששמו יוזכר בקביעות על ציון רבנו, לאחר שנוכח בבחירות כיצד זכות התורה ממסה גם את חומות הבירוקרטיה הנוקשות ביותר.

ר' אבנר מאשדוד נהנה מייציבות תעסוקתית שרבים מייחלים לה. כבר שבע שנים שהוא עובד במפעלי התעשייה האווירית, נהנה ממשכורת מצוינת, מתנאים מעולים ומביטחון תעסוקתי מלא. במסגרת תפקידו, הוא מופקד על הרכבת ברגים מסוימים במנועי מטוסים בשיטת ה"סרט הנע".

אך שגרה של שבע שנים עושה את שלה. העבודה החוזרת על עצמה בדייקנות יום אחר יום, מבלי לראות את התוצר המוגמר, החלה לשחוק את אבנר. הוא חש חוסר סיפוק ורצה מאוד לעבור למחלקה אחרת, כזו שבה יוכל לראות את המוצר השלם ולשאוב סיפוק מעמלו.

לעזוב מקום עבודה כה מסודר לא בא בחשבון, אך גם מעבר מחלקה בתוך תאגיד כה ענק אינו עניין של מה בכך. בארגונים כאלו, כל שינוי קטן דורש שרשרת ארוכה של אישורים: ממנהל המחלקה, דרך משאבי אנוש ועד להנהלה הבכירה. מדובר

ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות

08-864-89-89

ארה"ב: 718-2592395

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו